

قسمت دهم

حادثه ۱۵ بهمن ۱۳۲۷

www.iaqo-archive.com

فصل اول

توطئه خائنانه

حزب توده با توجه به عملیات خائنانه خود از مدت‌ها قبل پیش بینی میکرد که ممکن است از طرف دولت غیرقانونی اعلام و اعضاء آن تحت پیگرد قرار گیرند .

این بود که سران حزب در صدد تشکیل يك شبکه ۴۰۰ نفری از زبده ترین افراد تهران برآمدند و محرمانه با آنها ابلاغ کردند که هر گاه حزب غیرقانونی اعلام شود این‌عده با ترتیبات خاص که فراهم میگردد با هم در معابر و اماکن عمومی تماس بگیرند و ارتباط حزبی را بنحوی برقرار سازند تا هسته های حزبی از تعقیب مأموران انتظامی مصون بماند .

اما بقدری در انتخاب ۴۰۰ نفر مذکور سطحی اقدام شده بود که اکثریت آنها بلافاصله پس از غیرقانونی شدن حزب توده از ترس کنار رفتند و شبکه ای که بعدها بوجود آمد شباهتی به شبکه مورد نظر قبلی نداشت .

حزب توده از مدت‌ها پیش روز ۱۴ بهمن هر سال را روز شهید اعلام کرده بود انتخاب چنین روزی بمناسبت فوت دکتر تقی‌ارانی بوده است .

حزب توده دکتر ارانی را شهید میدانست و روز مرگ او را روز همه شهید یعنی کمونیست‌هایی که مرده بودند میدانست و در آن روز افراد حزبی از زن و مرد به امامزاده عبدالله رفتند و میتینگ سوگواری تشکیل دادند .

در این سال بجای ۱۴ بهمن در روز پانزدهم بهمن ماه که مصادف با روز جمعه بود دست باجرای مراسم هر ساله زدند .

در این روز کمیته مرکزی حزب توده شماره مخصوص روزنامه « مردم » را بیادبود چهاردهم بهمن ماه ۱۳۱۸ شمسی روز شهدا منتشر ساخت و کلیه اعضاء خود را بشرکت در مراسم یادبود شهدا کمونیست بامزاده عبدالله دعوت کرده بود . میتینگ شهدا در ساعت ۲ بعد از ظهر در محل موعود برگزار شد و پس از برگزاری میتینگ افراد حزبی سواره و پیاده راه شهر را پیش گرفتند . تقریباً دوهزار نفری از اعضای حزب توده و سازمان جوانان با کسان خود در این میتینگ حاضر شده بودند .

جلودار این عده هنگامی بشهر رسید که خبر سوء قصد نسبت بذات اقدس همایون شاهنشاهی در شهر منتشر شده بود .

شخصی بنام ناصر فخر آرائی که بعنوان عکاس در دانشگاه حضور یافته بود و در حین کثرت عضویت حزب توده وجود داشت اعلیحضرت همایون شاهنشاه را از چند قدمی هدف گلوله قرار داده و پنج گلوله بسوی معظم له متوالیاً رها کرد و لسی بمشیت و عنایت الهی سوء قصد عقیم ماند و عنصر مز دور دردم بدست محافظین کشته شد . این خبر بفوریت در تهران و شهرستانها شایع شد و همه متوحش و مضطرب شده بودند . سران حزب توده که قبلاً از طرح چنین نقشه اطلاع داشتند و منتظر بثمر رسیدن توطئه خائنانه بودند پس از عقیم ماندن سوء قصد و اعلام آن از طرف دولت اجرا نشدن نقشه را ناقوس خطری برای موجودیت خود و حزب خود تلقی و بلافاصله از محل تجمع (کلوپ مرکزی حزب توده) خارج و دستور معدوم کردن اسناد و مدارك را بمتصدیان دادند .

لذا در ظرف یکساعت هرچه اسناد و مدارك بود یا سوزاندند و یا اینکه باخود بخارج بردند

بطوریکه در ساعت ۸ بعد از ظهر همین روز نه کسی در کلوپ حزب توده بود و نه سند و مدرکی فقط چاپخانه و وسائل سنگین غیر قابل حمل در جنب کلوپ یعنی اداره روزنامه مردم باقی ماند .

و بطوریکه خواهیم دید از فردای آن روز حزب توده غیرقانونی اعلام گردید و بطور مخفی بفعالیتهای مضره خود پرداخت .

اعلامیه دولت

خبر سوء قصد هیجان و تشنج عجیبی در میان مردم بوجود آورد و عامه مردم با حالت اضطراب و تشویش منتظر حوادث بعدی بودند تا اینکه همان روز ناگهان رادیو تهران موسیقی را قطع و اعلامیه دولت را بشرح زیر قرائت کرد.

« در ساعت پانزده امروز هنگامی که موکب اعلیحضرت همایون شاهنشاهی »
« برای بذل افتخار بچشم دانشگاه تشریف فرمای دانشکده حقوق گردیدند ، »
« عنصر خائن و جنایتکاری بسوء قصد بطرف اعلیحضرت همایون شاهنشاهی با رولور »
« شلیک نمود که موجب خراش کوچکی بر روی لب گردید و بلافاصله به بیمارستان »
« یوسف آباد تشریف فرما و بعد از پانسمان بکاخ اختصاصی تشریف بردند و استراحت »
« فرمودند اینک برای تسکین خاطر عامه مژده سلامتی کامل وجود مبارك ملوكانه »
« را اعلام میدارد »

نخست وزیر محمد ساعد

بتاریخ ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۷

از شنیدن این خبر مردم غرق در سرور و شادمانی شدند خوشحالی ها کردند مجالس عیش و سرور برپا میکردند و بشکرانه سلامتی اعلیحضرت همایونی شادیا کردند و در همین زمان دربار شاهنشاهی اعلامیه ای صادر کردند که مزید بر مسرت مردم گردید .

اعلامیه دربار شاهنشاهی

دربار شاهنشاهی با اطلاع عموم میرساند بعد از ظهر امروز در موقعی که قرار بود

مؤکب مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای افتتاح جشن فرهنگی پانزدهم بهمن بدانشگاه تشریف فرما شوند هنگام پیاده شدن در مقابل عمارت دانشکده حقوق مورد سوء قصد قرار گرفتند ولی بحمداله والمئه جز جراحتی مختصر آسیب دیگری متوجه وجود مبارک نگردید و در اولین سئوالی که شرفیاب شوندگان از حال مبارک نمودند اینطور بیان فرمودند :

« برای خدمت بکشور و میهن عزیز اصابت چند تیر هم اهمیتی ندارد و در راه نیل بدین مقصود اراده ما تغییر ناپذیر خواهد بود.»

اینک ورقه صحی باهضاء جناب دکتر اقبال وزیر بهداری و تیمسار سرتیپ ایادی پزشک مخصوص و سرهنگ دکتر نجف زاده که متضمن شرح حال مبارک است برای مزید اطلاع عموم منتشر میشود.

وزیر دربار شاهنشاهی
محمود جم

اعلامیه پزشکان

در نتیجه سوء قصدی که نسبت بذات مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی شده و یک گلوله از طرف راست صورت داخل بدون اینکه باستخوان صدمه وارد آورد از زیر لب بالا خارج و گلوله دیگر باعث جراحت سطحی بیوست در طرف چپ پشت بدن گردیده و سه گلوله دیگر نیز بکلاه اصابت نموده است و بطور کلی وضعیت مزاجی اعلیحضرت همایون شاهنشاهی کاملاً رضایت بخش میباشد.

دکتر منوچهر اقبال وزیر بهداری
سرتیپ دکتر ایادی - سرهنگ دکتر نجف زاده

برقراری حکومت نظامی

در همان روز حکومت نظامی در تهران و حومه برقرار گردید و هیئت دولت

اعلامیه زیر را صادر کرد .

« هیئت وزیران در جلسه مورخ ۲۷/۱۱/۱۵ تصویب نمودند مقررات قانون »
« حکومت نظامی در تهران و حومه برقرار شود . وزارت جنگ مأمور اجرای این »
« تصویب نامه است و حکومت نظامی در ساعت بیست ۲۷/۱۱/۱۵ در تهران اعلام »
« میشود و از این ساعت مقررات حکومت نظامی کاملاً در شهر تهران و حومه اجرا »
« می گردد . »

گزارش دولت بمجلس

پس از انتشار خبر سلامتی اعلیحضرت همایونی بنا بتقاضای دولت جلسه فوق العاده مجلس شورای ملی تشکیل یافت و هیئت دولت در جلسه حاضر و آقای وزیر کشور وقت گزارشات ذیل را باستحضار رسانید .

« مدتی است بعضی عناصر خائن مفسده جو برای ایجاد ناامنی و اختلال دست »
« بفعالیتهای تحریک آمیز و خطرناک زده و از هیچ نوع اقدام برای ارباب عامه و »
« نگرانی در مردم فرو گزار نمی نمایند بطوریکه اگر کانونهای فتنه و فساد به نیات »
« پلید و خطرناکانه خود موفق میشدند امنیت و تمامیت مملکت را متزلزل ساخته »
« بنیان ملیت را منهدم و کشوری را که دارای قرن ها تاریخ درخشان است دستخوش »
« اختلال و هرج و مرج نموده و بالتیجه استقلال چندین هزار ساله ما را نابود »
« می ساختند . »

« دامنه این اعتراضات و تحریکات متأسفانه بحدی توسعه یافته و تجری »
« مفسدین و خائنین بجائی رسیده است که حتی از توهین و اسائه ادب بمقدس ترین »
« مقام عالی مملکت و انتشار و اشاعه اکاذیب و اراجیف تحریک آمیز خودداری »
« نکرده در انهدام بنیان ملت و افناء مملکت بی باکانه اقدام نموده اند این »
« بی باکی در روز پانزدهم بهمن بحد اعلی رسید و بطوریکه یکی از خائنین بطرف »
« مقدس ترین مقامات ملی یعنی ذات مبارک اعلیحضرت شاهنشاهی ، که نماینده »
« قومیت و پایه استقلال مملکت هستند سوء قصد و بار و لور حمله نموده که بحمداله »

« مشیت الهی بر حفظ اساس استقلال مملکت تعلق گرفته و بطور معجزه آسائی
« خطری متوجه ذات مبارک ملوکانه نگردید . »

« اوضاع واحوال کنونی مملکت اینطور نشان میدهد نه تفقادات بی پایان
« شاهانه ونه بردباری در برابر اقدامات خطرناک خائنین از فساد و خطرات خانمان
« بر بادده مغرضین جلو گیری نمی نماید . »

« بامشاهده این اوضاع هیئت دولت برای حفظ مصالح عالیله کشور در جلسه
« فوق العاده پانزدهم بهمن ماه تصویب نمودند از آن تاریخ بموجب قانون مصوب
« ۲۷ سرطان ۱۳۲۹ قمری در تهران وحومه حکومت نظامی موقتاً برقرار گردد .
« مأمورین مربوطه طبق موازین قانون فوق از هر گونه افساد و تحریکات
« جدآمانعت نموده و در کشف توطئه خائنانه ودستگیری محرکین ومسببین اقدام
« واهتمام لازم بعمل خواهند آورد . »

نخست وزیر محمد ساعد

اعلامیه دولت

« از چند سال باینطرف در داخل کشور عناصر مفسده جوئی باسم (حزب توده
« ایران) دورهم جمع شده یکعده مردمان ساده لوح را با کلمات فریبنده اغفال
« و هر روزه ایجاد اغتشاش و هرج و مرج نموده در صدد واژگون کردن بنیان و اساس
« کشور بودند و از هیچگونه آزار و قتل و غارت در مازندران و گیلان و آذربایجان
« فروگذار نکردند و حتی موقعی هم در صدد تجزیه قسمتی از کشور ما بر آمدند .
« گزارشهای رسیده حاکی است که اینک صرف نظر از اغفال مردمان ساده و ترویج
« مرام اشتراکی در بین نوابوگان شروع کرده و زمینه انقلاب را در کشور فراهم
« می سازند . »

« بنابراین دولت برای حفظ تمامیت و استقلال کشور جلو گیری از هر گونه
« مفسده و آشوب حزب مزبور را منافی استقلال کشور تشخیص و دستور میدهد
« سازمان حزب مزبور در تمام کشور منحل و افراد خائنی که مدارك لازم بر علیه
« آنها موجود است ، طبق مقررات قوانین مربوطه تحت تعقیب قرار گرفته
« مجازات شوند . »

فردای آروز دولت از مجلس با توجه باوضاع و احوال کشور و اقدامات اخیر
رأی اعتماد خواست و مجلس با اکثریت کامل بدولت رأی اعتماد داد .

اعلامیه حکومت نظامی

روز دیگر اعلامیه حکومت نظامی تهران بدین شرح از طرف فرماندار نظامی
تهران و حومه صادر شد .

انحلال حزب توده در تهران و شهرستانها

« در اجرای اعلامیه دولت کلیه مراکز حزب توده در تهران در ساعت ۱۲ شب
« ۱۵ بهمن ماه ۱۳۲۷ شمسى توسط مأمورین حکومت نظامی اشغال گردید و در
« شهرستانها نیز دستور داده شد کلیه مراکز مزبور و سازمانهای این حزب توسط
« شهر بانی و مأمورین انتظامی توقیف و منحل گردد . »

فرماندار نظامی تهران و حومه

سرلشگر خسروانی

اعلامیه دیگری هم چند روز بعد صادر شد که از نظر قضائی و عدم تعقیب اعضاء
حزب توده خیلی مهم و قابل توجه است.

اعلامیه فرماندار نظامی تهران راجع

باعضاء حزب توده

اکنون که حزب سابق توده برحسب تصویب نامه شماره ۱۷۹۷۲-۲۷/۱۱/۱۵ هیئت وزیران حزب غیرقانونی شناخته شده ممکن است عده‌ای از اشخاص آشوب طلب و مفسده جو، این فکر را رواج دهند که کلیه اشخاص که عضو و یا منتسب بحزب مزبور بوده‌اند گناهکار شناخته شده و مأمورین دولت بر آنند که وسائل بازداشت و آزار و اذیت آنها را فراهم سازند. از اینجهت برای دفع هر گونه سوء تفاهمی بدینوسیله بعموم اهالی تهران اعلام میدارد.

اشخاصی که بطور عادی عضو حزب توده بوده و یا با آن حزب بنحوی بستگی داشته‌اند مادامی که برخلاف مصالح عمومی کشور اقدامی نکنند از هر گونه تعرض مصون بوده و اطمینان داشته باشند که هیچ مقامی متعرض آنها نخواهد گشت و میتوانند با خیال راحت آزادانه بکسب و کار خود در هر شغلی و محلی که هستند ادامه دهند، چه بخوبی واضح است که این اشخاص در نتیجه تحریکات و تبلیغات عده معدودی گمراه گردیده بوده‌اند و اکنون که مقاصد شوم این سازمان غیرقانونی فاش گردیده و پرده از روی افکار و نیات سوء رهبران آن برداشته شده دیگر میهن پرستی اشخاص این کشور اجازه نخواهد داد از مقاصد مسموم آنان پیروی کرده و از راه راست یعنی ایرانی بودن و ایرانی ماندن و ایرانی را دوست داشتن منحرف گردند.

با این مقدمه طبیعی است تنها کسانی مورد تعقیب و مجازات قرار میگیرند که بعنوان رهبری حزب توده و بدستاوین تبلیغ مرام حزبی عده‌ای از اشخاص را آلت مقاصد شوم خود قرار داده و برای نظریات خصوصی و حفظ منافع شخصی دست به اقداماتی مخالف مصالح عالیه کشور و امنیت عمومی زده‌اند.

بدیهی است اینگونه اشخاص که عملیات آنها خائنانه شمرده میشود طبق

مقررات قانونی به نسبت جرمی که مرتکب شده اند مجازات خواهند شد .
فرماندار نظامی تهران و حومه
سرلشگر خسروانی

در تاریخ ۱۳ اسفند ۱۳۲۷ شمسی حکومت نظامی تهران مجدداً اعلامیه‌ای صادر و بموجب آن اعلامیه با استفاده از ماده ۴ قانون مقدمین بر علیه امنیت کشور مصوب سال ۱۳۱۰ شمسی از اعضاء حزب توده تقاضا کرد که رهبران و فعالین تشکیلات و مسببین را معرفی تا دولت اقدامات لازم را انجام دهد .
بدینوسیله دولت مبارزه خود را عملاً بر علیه فعالیت‌های مضره آن حزب شروع کرد .

فصل دوم

دستگیری سران حزب توده

پس از اعلام حکومت نظامی و غیرقانونی شدن حزب توده عده ای از سران و اعضاء حزب توده دستگیر و بازداشت شدند .

دستگیر شدگان که برخی از آنها اعضاء کمیته مرکزی حزب توده بوده و هنوز در کارهای مخفی تجربه کافی نداشتند عبارت بودند از :

۱ - دکتر مرتضی یزدی	۲ - دکتر حسین جودت
۳ - احمد قاسمی	۴ - اکبر شهبابی
۵ - محمود بقراطی	۶ - عزیز محسنی
۷ - دکتر نورالدین کیا نوری	۸ - غفور رحیمی
۹ - مهندس علی علوی	۱۰ - امیر عبدالملک پور
۱۱ - عبدالحسین نوشین	۱۲ - ضیاء الدین الموتی
۱۳ - محمد علی جواهری	۱۴ - محمد علی شریقی
۱۵ - محمد شورشیان	۱۶ - صمد حکیمی
۱۷ - بانو اختر کیا نوری	۱۸ - جواد معینی
۱۹ - علی اکبر شاندرمنی	۲۰ - محمد شهر یاری
۲۱ - نوروز علی غنچه	۲۲ - احمد امیر احمدی
۲۳ - ابراهیم میحضری	۲۴ - کلیا ارزومانیان
۲۵ - محمود هرمز	۲۶ - مارتین ساروخانیان

۲۷ - علی امید

۲۸ - آقابالای صابونی

وتعدای از فعالین اتحادیه‌ها نیز بازداشت شدند .

اکثریت این‌عده شب پیش در جلسه خود تصمیم گرفته بودند که اگر از فردا رسماً مخفی گردند و سرکار خویش حاضر نشوند این شبهه که آنها در کار سوء قصد دخالت داشته اند قوی خواهد شد و با این ترتیب با دست خود حزب خویش را مخفی کرده اند و این برخلاف اصول کمونیستی است و بهمین جهت تصمیم گرفته شد که فردای آنروز همه سرکار خود حاضر باشند و در صورت امکان حزب هم‌همچنان بفعالیت خود ادامه بدهد .

آنهاییکه بتصمیم جلسه گردن نهاده و روز بعد در محل‌های کار خود در حزب حاضر شدند همگی بازداشت ولی آن‌عده که برخلاف تصمیم جلسه رفتار و حاضر نشده بودند و خود را مخفی کردند . پس از آن‌کند مدتی مخفی شدگان غیاباً محاکمه و هر کدام بمجازات‌های محکوم گردیدند و تعدادی از محکومین مانند :

۱ - دکتر رضا رادمنش ۲ - احسان طبری

۳ - دکتر فریدون کشاورز ۴ - علی امیرخیزی

دچار ترس و تزلزل شده و سایر فرار خود را بروسیه آماده کرده و خود را بآن طرف مرز رسانیدند .

در این زمان از اعضاء هیئت اجرائیه دو نفر باقی ماندند که از همه در فن رهبری ضعیف تر بودند . این دو نفر دکتر محمد بهرامی و دکتر غلامحسین فروتن بود .

بعد ها سران حزب توده مقیم ایران از فرار آنها بروسیه انتقاد میکردند و می‌گفتند کار آنها صحیح نبود زیرا اولاً وجودشان برای حزب توده لازم بود و ثانیاً در صورتیکه می‌ماندند و دست‌گیر هم میشدند حکم غیابی سنگین در حقشان اجرا نمیشد لذا این‌عمل را دومین اشتباه سران حزب توده در ابتدای کار مخفی تلقی میکردند .

پس از آنکه از سران دست‌گیر شده حزب توده بازجوئی‌های لازم و مقدماتی

بعمل آمد از طرف دادستان حکومت نظامی تهران ادعای نامه علیه متهمین صادر و جریان امر بدادگاه جنائی شماره يك محول شد .

چون در ادعای نامه دادستان مطالب جالبی از فعالیت‌های مضره حزب توده باختصار ذکر شده لذا مالازم دانستیم همان ادعای نامه را منعکس کنیم تا خوانندگان بماهیت واقعی حزب کمونیستی توده پی ببرند .

ضمناً در تاریخ ۲۸ بهمن ماه فرماندار نظامی تهران اعلامیه‌ای منتشر و نتیجه بازپرسی را اعلام داشت .

اعلامیه فرمانداری نظامی

چون اخیراً اشخاصی در محافل و مجامع مختلف نسبت به سوء قصد پانزده بهمن اظهاراتی نمودند و نظر باینکه این اظهارات غالباً دور از حقیقت و تنها روی نظریات خصوصی بوده است از اینجهت برای رفع هر گونه سوء تفاهم با اطلاع عموم می‌رساند .

آنچه در نتیجه تحقیقات تا کنون بدست آمده اینست که سوء قصد از طرف دستگاه تروریستی تحت امر حزب سابق توده و بوسیله اعضاء آن انجام یافته است . تحقیقات بوسیله مقامات مسئول هنوز ادامه دارد که جریان مشروح آن قریباً با اطلاع عموم خواهد رسید .

فرماندار نظامی تهران و حومه

سرلشگر خسروانی

پس از انتشار اعلامیه مزبور رادیوهای شوروی علناً شروع بطرفداری از حزب منحل شده نموده اینک دو خبری که در روزنامه اطلاعات درج شده بود ذیلاً بنظر خوانندگان گرامی می‌رساند: (۱)

« خبر اول : چند شب است که رادیو مسکو بمناسبت اقدامات دولت برای « کشف توطئه وبرهم ریختن حزب توده و گرفتاری سران حزب انتشاراتی علیه « دولت میدهد . »

« خبر دوم : دیروز بعد از ظهر نوبت رادیو باکو بود که از حزب توده سابق « حمایت کند و اعضاء سابق این حزب را بمبارزه با دولت تحریک نماید و بآنها « دستورات تازه ای بدهد . »

« این رادیو دیروز بعد از ظهر اعلامیه ای را خواند که مدعی بود از طرف کمیته « مرکزی حزب توده در تهران انتشار یافته است و خبرنگار شوروی مقیم تهران « آن را برادیو باکو فرستاده است الخ... »

با این ترتیب مداخلات علنی دولت شوروی در امور داخلی ایران بار دیگر برخلاف منشور سازمان ملل در کشورها باثبات رسید .

ادعای نامه دادستان حکومت نظامی تهران

ریاست دادگاه جنائی فرمانداری نظامی تهران .

چهارده نفر اشخاصی که ذیلاً نام و نشان آنها ذکر شده عده ای از موسسین و سران ورهبران و اعضاء فعال حزب توده میباشد که با تشکیل و اداره آن حزب که رویه اشتراکی « کمونیست » و ضد سلطنت مشروطه ایران داشته و رسماً در نشریات خودشان این رویه را اعلام و معرفی کرده اند و عملیات آنان مبنی بر تبلیغ و ترویج این مرام بوده است و نتیجه آن علیه امنیت عمومی و قیام و اقدام و مخالفت با سلطنت مشروطه ایران میباشد .

اسامی متهمین .

ردیف اسم شهرت فرزند شغل بازداشت در زندان شهر بانی

۱ - مرتضی یزدی شیخ حسین دکتر در طب « «

ردیف	اسم	شهرت	فرزند	شغل	بازداشت	دردندان شهربانی
۲	- حسین	جوودت	جواد	استاد دانشگاه	«	«
۳	- اکبر	شهابی	اسداله	بیکار	«	«
۴	- عزیز	محسنی	میرزا آقا	کتابفروش	«	«
۵	- غفور	رحیمی	آقا بالابالا	کتابفروش	«	«
۶	- امیر	عبدالملك پور غلامرضا			«	«
۷	- عبدالحسین	نوشین	باقر		«	«
۸	- ضیاء الدین	الموتی	سید زمان	کارمند راه آهن	«	«
۹	- محمدعلی	جواهری	علی اکبر	دبیر	«	«
۱۰	- محمدعلی	شریفی	فرج الله	کارمند دولت	«	«
۱۱	- احمد	قاسمی	یوسف	کارمند دارائی	«	«
۱۲	- محمد	شورشیان	بابا	کارگر	«	«
۱۳	- صمد	حکیمی	بابا	مکانیک	«	«
۱۴	- نورالدین	کیانوری	مهدی	استاد دانشگاه	«	«

قبل از بیان شرح ادعای نامه علیه متهمین مذکور مقدمه مختصری راجع به تشکیل حزب توده ایران و اقداماتی که از تاریخ تأسیس تا روز وقوع حادثه سوء قصد نسبت به حیات اعلی حضرت همایون شاهنشاهی از طرف سران و رهبران و اعضاء فعال این حزب علیه امنیت عمومی و حیات ملی بعمل آمده بعرض دادگاه محترم میرساند :

خاطر دادرسان محترم مستحضراست که واقعه شهریور ۱۳۲۰ ضربت هولناکی بر پیکر کشور و ملت ایران وارد آورد و دولت ما را که رسماً و عملاً بیطرفی خود را در درجنگ جهانی اعلام نموده و حفظ کرده بود مورد تعرض و تهاجم دو کشور بزرگ همسایه قرارداد. تذکر این خاطره تلخ قلب هر ایرانی و وطن پرست را آزرده و ملول میسازد و دادستان نیز از شرح آن خود داری میکند.

این واقعه تاریخی که در اثر جنگ جهانی پیش آمد تحولی در اوضاع کشور

بوجود آورد و بیازیگران صحنه سیاست که همیشه از بازار آشفته برای انجام مقاصد سوء خود استفاده میکنند فرصت داد که بهواخواهی از بیگانگان و رواج سیاست و حفظ منافع آنان اقلیتی از جوانان تحصیل کرده و ساده لوح و يك عده از مردمانی که در ادوار سابق بنحوی از انحاء رنجش و نارضایتی از اوضاع داشتند و هم چنین عده ای از بوالهوسان جاه طلب و بی مسلک را که همیشه در پی اغراض و منافع شخصی خود مانند نهال ضعیفی در مقابل طوفان بهر طرف متمایل میشوند و با یکعده عوام بی اطلاع دور خود جمع نموده و جمعیتی بنام حزب توده که رویه آن علناً برخلاف قوانین موضوعه ایران بود بوجود آوردند بیشتر اشخاصی که محرك اصلی و موسسین اولیه تشکیل این جمعیت بودند آنهایی هستند که بهمین جهت و بر طبق قوانین موضوعه ایران در دوره گذشته مورد تعقیب قانونی قرار گرفته و بر طبق حکم قطعی دادگاه بکیفر قانونی محکوم شده بودند و دوره حبس آنان یاسر آمده و یا از قوانین عفو استفاده کرده بودند.

عملیات این حزب زیر پرده و لفاف و الفاظ اصلاح طلبی و کلمات فریبنده و حمایت از کارگر و رنجبر شروع و چون اوضاع آشفته کشور که بر اثر جنگ و اشغال قوای خارجی پیش آمده بود مایه تأسف و تأثر عموم افراد ملت ایران بود و در بادی امر نوید های اصلاح طلبی از جانب سران حزب توده بمردم داده میشد خوش باوران ساده لوح و ظاهر بینان چنین تصور میکردند که شاید حزب توده خواهد توانست قدمی در راه رفاه اجتماعی و حمایت از مستمندان بردارد. غافل از اینکه این حزب بدستور بیگانگان و بدست عمال آنان و مخصوصاً برای تشدید و خامت اوضاع و ایجاد هرج و مرج و نا امنی و ضدیت با حیات و موجودیت ملی و مخالفت با اساس سلطنت مشروطه ایران تشکیل گردیده و مأموریت داشت که استقلال ایران عزیز ما را که خونبهای خونبهای هزاران هزار مردان و جوانان شرافتمند و وطن پرست می باشد از بین برده و وسائل اضمحلال يك ملت کهنسال و پرافتخار را که گذشته درخشان آن مایه فخر و مباهات تاریخ تمدن جهان است بهر نحوی که میسر باشد فراهم آورند و

در این کار تا اندازه‌ای مأموریت خود را بنحوی که بیگانگان راضی و خشنود باشند و مطامع و مقاصد آنان را تامین و زمینه مساعدی برای پیشرفت منظور آنان تهیه کند انجام داد جنایات مرتکبه در زیر آب و جنگل حوادث خونین تیرماه ۱۳۲۵ آبادان و قایع راه آهن و اعتصابهای پی در پی کارگران بدستور و تحریک سران حزب توده و عناوین مختلف حوادث شوم و خطرناک آذربایجان و ارتباط مستقیم سران حزب مزبور با کارگردانان خائن و اجنبی پرست آن صحنه طبق مدارک موجوده مسلم و اظهر من الشمس است و بالاخره از همه مهمتر واقعه تاشر آور ۱۵ بهمن ۱۳۲۲ جمله‌گی دلایل و مدارک قاطع این ادعا میباشد .

لیکن خدای ایران بزرگتر و توانا تر از اندیشه و خیال پوچ خائنین و فرشته نگهبان ملت کهنسال و زجر دیده ایران برای قطع دستهای ناپاک جنایتکاران همیشه بیدار و پاسدار بود .

ریاست داد گاه : دادرسان محترم .

مطالبی که بعرض رسید حقایق تلخی بود که پرده از روی اعمال جنایتکارانه عمال حزب اجنبی پرست توده بر میدارد و البته نمیخواهیم بسا تشریح جزئیات عملیات زیان بخش این حزب دست نشانده اجنبی وقت داد گاه محترم را اشغال نمایم و چون کیفر سریع سران و اعضاء مؤثر حزب مزبور ایده آل ملت ایران است نمیخواهم جلسه داد گاه بطول انجامیده و کیفر خائنین بتأخیر افتد و گرنه میتوان با شرح و بسط بیشتر بعرض داد گاه محترم رساند که چگونه حزب توده دولت خود مختاری در داخل دولت ایران تشکیل داده بود . لیکن این دولت مخرب و خلافکار و خیانت پیشه اشخاص را برخلاف قوانین و مقررات جاریه دستگیر و زندانی و مورد شکنجه و آزار قرار میداد و تبعید مینمود و مردم را بقتل و غارت و آشوب و مخالفت و مقاومت با قوای تأمین کننده کشور تهیج و تحریک میکرد .

دسته ترور بنام « اسپانتوم » تشکیل داده و ازاموال و وسائل عمومی بنام شخصی و برخلاف قانون سوء استفاده مینمود . افسران و افراد نظامی را بفرار و ترک خدمت

والحاق بدشمنان کشور و ملت تشویق و تحریک میکرده و بالاخره کار را بجائی رسانده بود که برخلاف قوانین موضوعه کشور علناً دادگاه صحرایی تشکیل داده و مخالفین را محکوم باعدام میساخت. آری این اعمال و هزاران مسائل و قضایای نظیر آنهاست که دادستان تحت عنوان «ضدیت با اساس سلطنت مشروطه ایران و قیام و اقدام بر علیه امنیت عمومی» بر علیه اینان که عده معدودی از اشخاص بسیاری از سران حزب توده هستند بیان و ادعا می نماید.

مطالبی که بعرض رسید دارای سوابق و پرونده هائی است که عموم اهالی کشور و بخصوص ساکنین پایتخت هم از آن مطلع هستند و در این کیفرخواست بعنوان دلایل و مدارک جرم باین پرونده ها و سوابق اشاره استناد میشود:

۱ - در مورد حبس و شکنجه مردم پرونده شکایت یوسف افتخاری نام حاکی است که روز بیستم اسفند ماه ۱۳۲۴ نامبرده از طرف شورای متحده مرکزی وابسته بحزب توده که بهیچوجه نمیتوان عملیات واشترک منافع حزب توده واتحادیه کارگران را که در واقع قوه مجریه حزب مزبور بوده از هم تفکیک کرد و پرونده این دوسازمان کثیف و خیانت پیشه را که دارای هدف مشترک و از یک منبع مشترک تقویت میشوند از هم جدا نمود در محل شورای متحده توقیف و در ظرف ۴۸ ساعت نامبرده را مورد شکنجه و آزار قرار داده اند.

۲ - پرونده دکتر ابوالقاسم مستوفی پزشک بهداری سیلو مبنی بر اینکه به تحریک حزب توده کارگران روز ۲۵/۱/۲۵ او را بشدت مضروب و مجروح و مصدوم نموده و در محل اتحادیه حبس کرده اند. این دو فقره پرونده در دادسرای تهران رسیدگی شده و در آنجا موجود است و بعنوان مثال ذکر شد.

۳ - در مورد تحریک مردم بقتل و غارت و آشوب و قیام علیه امنیت عمومی پرونده وقایع تیرماه ۱۳۲۵ آبادان مدرك بارز و انکار ناپذیر است. بر اثر تحریک سران حزب توده واتحادیه کارگران در روزهای ۲۳ و ۲۴ تیرماه ۱۳۲۵ بدون هیچگونه مجوزی کارخانه های شرکت ایران وانگلیس ظاهراً اعتصاب و در معنی طغیان

نموده وحسین گزی ، حاج حداد ، سید قدسی و یکعهه دیگر از اهالی آبادان را بضر بچوب و دیلم و کارد و خنجر بقتل رسانیده و اموال آنان و همچنین خانه یوسف کوتی را بغارت بردند.

عدهای از متهمین این پرونده که از جمله سران حزب توده آبادان بودند در دادگاه نظامی فرمانداری نظامی دادرسی و محکومیت هائی پیدا کردند . عین پرونده موجود است که در صورت لزوم در محضر دادگاه ارائه داده میشود .

۴ - همچنین پرونده وقایع زیر آب در سال ۱۳۲۵ مدرک قاطع و انکار ناپذیر است که هنوز هم در شعبه یک بازپرسی دادرسی ارتش جهت تعقیب عدهای از متهمین متواری در جریان رسیدگی است . محتویات این پرونده نشان میدهد که چگونه حزب توده با خارجیان ارتباط نزدیک داشته و با حمایت و دستور آنان بلوا و آشوب در داخل کشور برپا ساخته و با قوای تأمینیه مقاومت میوزیدند در اینجا از کلیه محتویات این پرونده که متجاوز از دوهزار برگ می باشد فقط بد کرمفاد گزارش ریاست وقت دادرسی ارتش تیمسار سر لشگر کویال اکتفا میکنیم :

« ریاست ستاد ارتش : » « گزارش - محترماً عطف بامریه شماره « ۵۲۶۱۹/۷۱۲۵۱ - ۲۶/۷/۱۴ معروض میدارد : طبق گزارش دادستانی ارتش « اوراق بازپرسی معموله از یوسف لنکرانی و محمد برومند که در دادگاه تجدید « نظر شماره یک این اداره تحت اقدام است . »

« بررسی و پرونده مزبور خلاصه جریان وقایع زیر آب را بدین شرح تعریف « می نماید که :

« ایرج اسکندری از طرف کمیته مرکزی حزب توده بساری رفته و در آنجا « ملاقاتی با کنسول دولت خارجی در محل (ایرانسوترانس) بعمل آورده و سپس به « یوسف لنکرانی و محمد برومند دستور میدهد که با کلیه کارگران و اسلحه موجود « بزیر آب رفته و در آنجا منطقه مقاومت در زیر آب، چالوس و گلوگاه تشکیل دهند « و منتظر دستور مرکز باشند و اگر سربازان برای خلع سلاح آمدند مقاومت کنند «

« وضمناً ارتباط همیشه با ایرج اسکندری برقرار بوده و دستور از او میرسید . »

رئیس اداره دادرسی ارتش سرلشگر کوپال

این نامه رسمی است که در پرونده مربوطه ضبط است نشان میدهد که چگونه حزب توده علیه امنیت کشور قیام و اقدام نموده و مردم را باغتشاش و مقاومت مسلحانه با مأمورین دولت ترغیب و تحریک کرده است . پرونده زیر آب صفحه ننگین از خیانت بکشور و میهن و مقدسات ملی ما را بدست حزب تشکیل میدهد که در قانونی ترین و دموکرات ترین ممالک دنیا سزای مرتکبین چنین خیانت ها اعدام با چوبه دار است .

۵ - حزب توده ایران دستگاه تروری بنام (اسپانوم) تشکیل داده و هدف آن از بین بردن و ترور اشخاص بوده است . در روزنامه فرمان شماره ۱۶ مورخه چهارشنبه ۲۶ دیماه ۱۳۲۶ شمسی نامه ای بعنوان زیر گراور شده است .

« خیلی فوری است . شورای شهرستان آقای محضری : تعقیب مذاکرات »
« قبلی که شفاها شده لازم است چند نفر از رفقای فعال و با ایمان که قابل »
« اطمینان شما و بانو راضیه باشند مأمور عمل آن موضوع (ص - ش - د - ف) »
« نمایند که تا وقت باقی است کلاک آن موضوع کننده شود . تأخیر موجب »
« شکست و بر علیه تا کتیک شورای متحده میباشد و هر وسائلی که احتیاج دارند تهیه »
« و در دسترس بگذارند و مخارج ایشان طبق سند خرج از صندوق مرکزی پرداخت »
« خواهد شد . » رضا روستا ۲۵/۷/۲۱

منظور از ص - ش - د - ف - صادقیان - شاهنده - دهقان - فرامرزی است در بین تروریست ها احد متهمین حاضر (عبدالملک پور) نیز بوده است .

این پرونده در دیوان عالی جنائی تحت رسیدگی است .

۶ - در مورد سوء استفاده از اموال عمومی فقط توجه ریاست دادگاه و دادرسان محترم را بموضوع سوء استفاده از واگونی های راه آهن شمال جلب میکند که چگونه

در سالهای ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ و ۲۵ واگونهای مخصوص حمل بار را در اختیار خود گرفته و از حمل خواربار بمرکز جلو گیری و بالنتیجه قحط و غلای ایجاد نموده و واگونها را در مقابل اخذ وجه کثیری بصاحبان کالا واگذار میکردند .

اینموضوع بقدری روشن است که مدرک آن در تمام آرشیوهای ادارات و بنگاههای مربوطه موجود می باشد .

۷ - در مورد تحریک افسران بفرار پرونده افسران فراری بآذربایجان نشان میدهد که عموماً بوسیله سران حزب توده تحریک و مخصوصاً وسیله فرار ۱۹ نفر افسر را یکجا از مرکز به تبریز با هواپیما در سال ۱۳۲۴ شمسی عبدالصمد کامبخش یکی از سران فعال حزب توده بمعیت یکی از کارمندان یک سفارتخانه خارجی در تهران فراهم نموده است (مدارک اینموضوع پرونده فرار افسران متواری بآذربایجان و مندرجات روزنامه رهبر و سایر روزنامههای وابسته بحزب توده در سالهای ۲۴ و ۲۵ و ۱۳۲۵ شمسی می باشد)

۸ - مقاومت با مأمورین دولت در حین انجام وظیفه نه تنها یکبار یا دوبار بلکه مکرر در مکرر از طرف حزب توده سران و اعضاء آن حزب بعمل آمده و قضیه زیر آب و کتک خوردن ستوان یکم منصوری - افسر کلانتری دو بعنوان مثال و نمونه ذکر میشود ، در این بحث بیک قسمت از یک صورتجلسه اشاره میشود .

رونوشت صورتجلسه مورخه ۲۶/۲/۲۵ آقایان حاتمی بازرگان استان ۲ و سرکار سرهنگ بلوچ خسروی و آقایان خطیب مقدسی در محل فرمانداری شاهی حاضر و با حضور آقای کفیل فرمانداری و پاسیار ۲ خدیاری رئیس شهربانی . آقایان احسان طبری - محمد برومند . ابراهیم گلستان نمایندگان حزب توده ایران و آقایان رجبعلی اعظمی و محمد علی دارائی نمایندگان قادیکلای جلسه تشکیل داده و پس از قرائت امریه شماره ۹۴ جناب استاندار بشرح زیر مذاکره و تصمیم زیر اتخاذ شد .
الف - آقایان برومند و گلستان اظهار نمودند که تعداد ۲۰ قبضه اسلحه که که بوسیله انجمن ولایتی بابل از سرگرد فولادین گرفته شده حاضریم تحویل نمایم

و ضمناً حاضریم پس از خلع سلاح اشرار مجاور هر چه اسلحه کمبری نزدکار گران است دریافت و تحویل نمائیم ... الخ ...

ریاست دادگاه! دادرسان محترم ملاحظه میفرمائید که حزب توده با بودن دولت مرکزی بیبانه خلع سلاح اشرارکار گران رادرشمال مسلح نموده اغتشاش و ناامنی برپا ساخته بودند (عین این صورتجلسه درپرونده رضاروستا در دادگاه جنائی مرکز ضبط است) .

۹ - موضوع تشکیل محکمه صحرائی درشاهی ومجا کمه رضوی نیزیکی از اعمال فوق العاده ننگین سران حزب توده و اتحادیه کارگران میباشد دراینجا مفاد گزارش شماره ۱۲ مورخه ۲۴/۵/۲۹ شورای ایالتی مازندران عیناً درج میشود:

« شورای متحده مرکزی کارگران وزحمتکشان ایران شورای متحده ایالتی »
« محترمانه مازندران شورای متحده مرکزی روزیکشنبه ۲۴/۵/۲۸ مأمورین اطلاعات »
« اتحادیه اطلاع داده بودند که رضوی معروف برای اخذ دستورات مأمور تهران است »
« بلافاصله دونفر مخفیانه در قطار سوار ومراقبت نامبرده را بعهده گرفته وفوراً به »
« شیرگاه تلفن شد که مشارالیه راز قطار پائین آورده وتوقیف نمایند - در ایستگاه »
« شیرگاه بلافاصله پس از توقف قطار توسط مأمورین شورا نامبرده را از قطار پیاده »
« وداخل اتحادیه برده که فوراً مشغول بازرسی گردیدند ومدارك زیادی مبنی بر »
« اعمال تحریک آمیز نامبرده بدست آمد . پس ازاینکه کارگران شیرگاه نامبرده را »
« بقدر کافی تنبیه کردند با اتومبیل فوراً بشاهی آورده وبشورای شهرشاهی تحویل »
« ورسید دریافت داشته اند . مراجعت نموده بلافاصله تصمیم گرفته شد که عموم »
« کارگران در داخل کلوپ مجتمع شده وخود رضوی نیز حاضر گردیده شرح »
« اشتباهات وجنایتهای عدیده سید ضیاء را در حضور تمام کارگران اقرار نماید . »
« مخصوصاً در اول کلام خود یاد آور شد که من بمناسبت اینکه در دست کارگران »
« اسپر هستم این حرف را نمیزنم بلکه حقیقت مطلب اینست که منم اغفال شدم »
« و گول پولهای سید را خوردم . »

« پس از اقرار بگناه خویش که با فریاد مرده باد سید ضیاء و زنده باد شورای
« متحده مرکزی خاتمه و فوراً توقیف و مقرر گردید نامبرده محاکمه شود »
« یکساعت دیگر محاکمه نامبرده بدین ترتیب آغاز گردید. آقای برومند از قسمت
« نماینده زحمتکشان اکبر شهابی (یکی از متهمین حاضر) دادستان محمد زمان
« پهلوان دادیار و یکی از پیشه‌وران مأمور شد که از نامبرده دفاع نماید. محاکمه
« شروع نامبرده پس از مدافعات زیادی که از خود نمود از محکمه تقاضا کرد بنام
« یکنفر ایرانی گمراه شده او را ببخشند ولی از طرف محکمه در پایان محاکمه
« حکم صادره قرائت و محکوم بمرگ گردید که در موقع معین اجرا گردد. »
« حکم محکمه در مقابل کارگران قرائت و در تمام این مدت محکوم با حالت
« افسرده و رنگ زرد باطراف نظاره می‌کرد هنگامی که گفته شد اجراء حکم
« بتعویق خواهد افتاد عموم کارگران اعتراض کرده و یکباره بر سر او ریختند که
« جداً ممانعت شد و در نتیجه چند جای بدن نامبرده بسختی زخمی و مجروح
« شد که فوراً پانسمان شد و در ساعت سه بعد از ظهر نامبرده با ضمانت اینکه دیگر
« بمازندان برنگردد باتفاق دو نفر مأموران انتظامات شورا بتهران فرستاده شد و مقرر
« گردید که مأمورین انتظامات نامبرده را برده تحویل دهند و از آنجا باز بمعیت
« مأمورین انتظامی تا زیر آب پیل سفید و ورسک تا فیروز کوه از نامبرده مشایعت
« و بطور کلی از مازندان اخراج گردد. »

مسئول شورای ایالتی مازندران - اکبر شهابی

۲۴/۵/۲۸

(عین گزارش در پرونده رضا روستا در دیوان جنائی مرکز ضبط است) .

دادرسان محترم - ادعای دادستان نسبت بجنایتکاران حزب توده و این عناصر
خیانت پیشه مبنی بر اینکه اینها دولتی مخرب و ضد ملیت و ایرانیت در داخله دولت
ایران تشکیل داده بودند متکی باین دلایل و مدارک متقن و قاطع است .
نکته‌ای که ذکر آن باعث تأسف و تأثر فوق العاده میباشد اینست که آن عناصر

بنام ایرانی و ایرانیت ولی بتحریر و حمایت اجانب مرتکب این فجایع میشدند و وایامی که کشورما در اشغال بیگانگان بود این اعمال ننگین باتکاء و جانبداری آنان بیشتر و بکرات اتفاق میافتاد و پس از خاتمه قضایای آذربایجان که پرده‌ها برافتاد و پلیدیهای درون و افکار فاسد سران حزب توده بمردم و اهالی کشور آشکار شد بر اثر اقدامات دولت تا اندازه‌ای این خلافکاریها محدود گردید ولی باز در خفا عملیات و اقدامات ایران بر یاد ده ادامه داشت و هر روز نقشه‌های جدیدی برای اضمحلال کشور و ملت ایران طرح میشد تا اینکه این نقشه‌های شوم در یکجا و در یک نقطه متمرکز و پس از آن همه اعمال فجیع باین فکر افتادند که یکدفعه کشور را بطرف فنا کشیده و پادشاه جوان و محبوب ما را که مظهر استقلال ایران عزیز و یگانه نقطه اتکاء ملک و ملت و وجود مبارکش وسیله آرامش خاطر ایرانی‌هاست ازین ببرند.

بدیهی است در صورت موفقیت در این جنایت عظیم کشور را دچار هرج و مرج و رسوائی نموده و زمام امور را بدست خائنان خود گرفته و آنچه را که خدای ایران نخواست نصیب این پست فطرتان بشود انجام میدادند.

بنظر دادستان چنین بنظر میرسد که قضایای آذربایجان - مازندران - برای شناساندن خیانت سران حزب توده بایران و ایرانیان کافی نبوده و دست طبیعت میخواست بیش از آنکه در وهم و خیال میگنجد این عناصر اجنبی پرست را مفتضح و این کاخهای پوشالی و الفاظ فریبنده ریائی را سرنگون ساخته و از بیخ و بن براندازد و نیز برای همین بود که بادست یک پست فطرت پلید خائن و گلوهای که از دهانه اسلحه آتشین او بیرون می‌آمد که پیکر مقدس و سینه پر از مهر و رأفت شاهنشاه را هدف قرار دهند قلب سران حزب توده را هدف قرار داد و باین قسم خیمه شب‌بازی سالوس و دست نشانده اجنبی خاتمه داد چقدر مایه خوشبختی است که امروز سران حزب توده در پیشگاه ملت ایران پس از سالها خیانت و ارتکاب فجایع بیشمار باتهام قیام و اقدام برضد سلطنت مشروطه ایران و قیام و اقدام برضد ملیت و ایرانیت بی‌ی‌میز محاکمه کشیده شده و عنقریب بکیفر قانونی خود خواهند رسید.

اکنون پس از عرض مراتب ادعائی بتشریح مختصری از عملیات سران حزب توده متهمین حاضر را با سمت و مشاغلی که در حزب توده داشته اند معرفی می نماید:

دکتر مرتضی یزدی - دکتر حسین جودت - دکتر کیانوری - صمد حکیمی احمد قاسمی - عبدالحسین نوشین عموماً از اعضاء هیئت عامله مرکزی و دبیران سیاسی حزب توده و از جمله سران و مؤسسين حزب توده میباشند .

اکبر شهابی عضو هیئت عامله شورای متحده مرکزی و عضو سازمان مرکزی راه آهن بوده و شرح فجایع او در مازندران فوقاً بعرض داد گاه رسیده است .

محمد شورشیان عضو هیئت عامله شورای متحده مرکزی و از جمله اعضاء فعال حزب توده بوده است .

صمد حکیمی نیز مانند شورشیان عضو هیئت عامله شورای متحده مرکزی و از جمله اعضاء فعال حزب توده بوده است .

ضیاء الموتی عضو هیئت عامله و مسئول کمیته مازندران و یکی از مسئولین واقعه چالوس بوده است .

محمد علی جواهری عضو هیئت عامله شورای متحده و محمد علی شریفی عضو کمیته مرکزی و مسئول کمیسیون تقمیش کل هر دو از اعضاء مؤثر و فعال حزب توده بوده اند .

امیر عبدالملک پور عضو هیئت عامله راه آهن و عضو کمیته اطلاعات و انتقام و جزو تروریستهای حزب توده بوده که شرح آن فوقاً بعرض داد گاه محترم رسیده است .

غفور رحیمی و عزیز محسنی اعضاء کمیسیون تبلیغات و رابط بین حزب توده و سفارت شوروی و هر دو از اعضاء مبلغ و فعال حزب توده بودند .

بزه منتسب به متهمین نامبرده بالا منطبق با مقررات بند ۱ از ماده ۱ و ماده ۲ قانون ۲۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ شمسی است لذا تقاضای اجرای مجازات جنائی مذکور

در ماده ۲ قانون معروض را درباره متهمینی که اقدامات آنها برای لطمه وارد آوردن بتمامیت واستقلال کشور (بنا بر اعلامیه ای که الحاق خودشان را بحزب دموکرات آذربایجان یعنی حکومت خائن پیشه‌وری علناً اظهار داشته‌اند) از پیشگاه محترم دادگاه جنائی خواستار است .

تاریخ وقوع جرم بزه مستمر بوده و از تاریخ تأسیس حزب توده یعنی اواخر سال ۱۳۲۰ تا هنگام دستگیری متهمین نامبرده فوق ادامه داشته است تقاضای رسیدگی فوری وتعیین مجازات ۱۴ نفر متهمین مذکور در این ادعای نامه را دارد .

دادستان فرمانداری نظامی تهران سرهنگ دوم علی اکبر مهتدی

این بود ادعای نامه دادستان نظامی تهران علیه متهمین دستگیر شده .

نظیر همین ادعای نامه هم در مورد ۹ نفر دیگر صادر گردید که از لحاظ اهمیت متن این ادعای نامه را هم بنظر خوانندگان محترم می‌رسانیم .

خلاصه کیفرخواست دادستان فرماندار نظامی درباره

۹ نفر از سران و کارگردانان حزب توده

ریاست دادگاه جنائی فرماندار نظامی

الف - بانواختر کیا نوری - محمد شهر یاری - جواد معینی - کولیا خاچاطور
آرزومانیان - محمود هرمنز - ابراهیم محضری - نوروز علی غنچه - علی اکبر
شاندرمنی - احمد میراحمدی .

ب - نوع اتهام - تشکیل و عضویت حزب توده که رویه آن ضدیت با سلطنت
مشروطه ایران وتبلیغ بر علیه امنیت عمومی بوده واقدام به ترویج مرام اشتراکی
وتحریک مردم بخواندن کتب اشتراکی وتحریک افکار عمومی بر علیه رژیم
حکومت وسلطنت وتولید اغتشاشات در لاف حزب قانونی .

پ - گردش کار - ساعت ۱۵ روز ۲۷ / ۱۱ / ۱۵ بر اثر سوء قصد خائنانه بر علیه ذات مبارک شاهانه دولت در پیدا نمودن محرکین و مسببین این عمل اقدام لازم معمول و در ضمن تحقیقات و بررسی در اطراف واقعه مذکور برای مأمورین و دولت روشن گردید که حزب توده سابق و اعضاء فعال آن در اثر يك رشته تحریکات و تبلیغات دامنه دار افکار عمومی را علیه رژیم حکومت و مقام سلطنت تحریک و در لغاف (حزب قانونی) تبلیغ و ترویج مرام اشتراکی مشغول و در انتشار کتب مربوط باین مرام و کتب انقلابی با شدت تمام اقدام و در جلسات تبلیغاتی و حوزه های حزبی در هر جلسه با کوشش فراوان از این کتب بین حاضرین تقسیم و آنان را بخواندن آنها ترغیب و بدینوسیله اذهان عمومی را از مسیر عادی خارج و مشوب نموده و افکار عمومی را بر علیه نوع حکومت (مشروطه) و مقام سلطنت تحریک نموده و بدینوسیله بر علیه امنیت عمومی قیام و بر ضد مصالح کشور اقدام مینموده اند در اثر این اکتشافات جنایات این تشکیلات و کارگردانان آن بر دولت محرز و مسلم گردید و فوراً حزب مزبور و کلیه تشکیلات وابسته بآن از طرف دولت رسماً غیر قانونی اعلام و سران و رهبران و اعضاء فعال آن محرک افکار عمومی و ضد حکومت و سلطنت مشروطه ایران تشخیص داده شدند و بلافاصله در دستگیری آنان از طرف فرماندار نظامی تهران اقدام و مستند بماده ۵ قانون حکومت نظامی بعنوان مقدمین بر علیه امنیت کشور بازداشت و بعلت ادامه برویه خلاف قانون خود از طرف دادسرای نظامی مستنداً به بند ۱ و ۲ ماده ۲۰ قانون صلاحیت دادگاههای موقت فرمانداری نظامی تحت پیگرد قرار گرفته و پرونده مقدماتی متشکله در دوایر مربوطه بیابز پرس نظامی ارجاع و از متهمین در مورد اتهامات منتسب بآنان بازپرسی و تحقیقات لازم معمول و دلائل و مدارک اتهام جمع آوری و اینک طبق محتویات نه فقره پرونده های متشکله بر علیه متهمین نامبرده و سوابق موجود در دوایر مربوطه شهر بانی کل کشور متهمین نامبرده بالا کلا از اعضاء فعال حزب سابق توده بوده و در لغاف نام حزب به تبلیغ و ترویج مرام اشتراکی و انتشار کتب مربوطه باین مرام و

تحریک مردم به مطالعه آنها افکار عمومی را بر علیه امنیت کشور و رژیم حکومت و مقام سلطنت برانگیخته و حتی با تشکیل سازمان جوانان حزب این افکار پلید را در مغز جوانان ساده و اذمه‌جا بی‌خبر تلقین نموده و با این اقدام خود آتیه خطرناکی را برای اضمحلال کشور و انقلاب و آشوب فراهم مینموده اند سران و کارگردانان حزب همواره می‌کوشیده اند سازمان حزب را از تشکیلات کوچک و مجزا از هم بنام حوزه و کمیته و غیره تشکیل دهند که این سازمانها بکلی مستقل و از هم مجزا مشغول انجام دستورات پلید این جنایتکاران قرار گرفته و باهم شناسائی نداشته اند.

چنانکه کشف گردیده اسناد و مدارک در مورد کمیته (۷) و شعبه سازمان جوانان کمیته (۷) این موضوع بکلی روشن و مبرهن است و در دفترچه صورتجلسات سازمان جوانان کمیته (۷) که خود از پنج حوزه تشکیل یافته و با تشکیل کلاسهای کادر ۱ - ۲ و اقدام بانحراف افکار جوانان و محصلین ساده می‌نموده و با کشف صورت جلسات کمیته (۷) ثابت گردیده است که همواره قسمتی از وقت جلسات مربوطه به تبلیغات بوده و تقسیم و ترویج کتب انقلابی و اشتراکی و ترویج مردم بمطالعه آنها یکی از کارهای اصلی تبلیغاتی بشمار میرفته است و بعلاوه سخنرانی‌های تبلیغاتی نیز اکثراً از همین موضوع بوده است.

عین دفترچه سازمان جوانان مربوط بکمیته (۷) و عین صورتجلسات کمیته که از منزل مادر زن محمد شهربادی احد متهمین حاضر صدر کمیته مزبور کشف گردیده بخوبی اعمال خائنانه حزب مزبور را ثابت و روشن می‌سازد بنابراین بزه منتسب بمتهمین فوق طبق بند ۱ و ۲ ماده ۲۰ قانون صلاحیت دادگاههای موقت نظامی مصوب ۲۲ خردادماه ۱۳۱۰ منطبق با بند ۱ و ۲ ماده ۶۰ اصلاحی قانون مجازات عمومی است.

این بود متن ادعا نامه دادستان نظامی تهران البته پس از رسیدگی های لازم دادگاه بشرح زیر رأی صادر میکند عین رأی دادگاه را از نظر خوانندگان میگذرانیم.

متن رأی دادگاه جنائی شماره یک

در خصوص دعوی دادستان نظامی داسرای فرمانداری نظامی تهران بر اشخاص زیر :

- ۱ - دکتر نورالدین کیانوری فرزند مهدی ۳۷ ساله دارای عیال بدون اولاد ساکن تهران مسلمان تبعه ایران بازداشت از تاریخ ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ در زندان موقت شهر بانی .
- ۲ - احمد فرزند یوسف شهرت قاسمی ۳۲ ساله اهل تهران مسلمان تبعه ایران بازداشت از تاریخ ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ در زندان موقت شهر بانی .
- ۳ - اکبر فرزند اسداله شهرت شهابی ۳۵ ساله مسلمان دارای عیال و دو اولاد بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷
- ۴ - محمد فرزند بابا شهرت شورشیان - تبعه ایران - دارای عیال و سه اولاد بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- ۵ - حسین فرزند جواد شهرت جودت سن ۴۰ سال مسلمان تبعه ایران دارای عیال و سه اولاد بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- ۶ - دکتر مرتضی فرزند شیخ حسین شهرت یزدی سن ۴۸ سال مسلمان تبعه ایران دارای عیال و سه اولاد بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- ۷ - امیر فرزند غلامرضا شهرت عبدالملک پور سن ۲۵ سال عیال و اولاد ندارد مسلمان تبعه ایران بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- ۸ - ضیاءالدین فرزند سید زمان شهرت الموتی سن ۳۵ سال دارای عیال و سه اولاد مسلمان تبعه ایران بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- ۹ - غفور فرزند آقا بالا شهرت رحیمی سن ۳۰ سال عیال و اولاد ندارد مسلمان تبعه ایران بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .

- ۱۰ - عزیز فرزند میرزا آقا شهرت محسنی ۲۴ ساله عیال و اولاد ندارد مسلمان تبعه ایران بازداشت از تاریخ ۱۶/۱۱/۲۷ .
- ۱۱ - محمدعلی فرزند علی اشرف شهرت جواهری سن ۳۷ ساله دارای عیال و دو اولاد مسلمان تبعه ایران بازداشت از ۱۹/۱۱/۲۷ .
- ۱۲ - محمدعلی فرزند فرج‌اله شهرت شریفی ۵۲ ساله دارای عیال و یک اولاد مسلمان تبعه ایران بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- ۱۳ - صمد فرزند بابا شهرت حکیمی سن ۵۲ ساله دارای عیال و یک اولاد مسلمان تبعه ایران بازداشت از ۱۶ بهمن ۱۳۲۷ .
- دائرة باتهام تشکیل و اداره کردن جمعیتی بنام حزب توده ایران که رویه آن ضدیت با سلطنت مشروطه ایران و تبلیغ و اقدامات عملی بر علیه سازمانهای دولتی و داشتن رویه و مرام اشتراکی بوده است برای رسیدگی بداد گاه جنائی نظامی ارجاع شده است .

داد گاه مرکب از اعضاء مفصله ذیل :

- ۱ - سرهنگ پیاده غلامعلی باستی رئیس .
 - ۲ - سرهنگ پیاده حسینقلی بزرگ امید مستشار .
 - ۳ - سرهنگ ستاد علی اکبر غفاری مستشار .
- تشکیل و پس از طی تشریفات مقدماتی قانونی و اعلام صلاحیت داد گاه و تشکیل جلسات متعدد از تاریخ ۱۱/۱۲/۲۷ الی ۱/۲/۲۸ با حضور تمام متهمین و وکلای مدافع آنها و دادستان و معاون او و استماع مدافعات مشروع و مفصل ۱۹ نفر و کلای مدافع متهمین همچنین شنیدن اظهارات دادستان در مقام بیان ادعا و توضیح کیفر خواست که مبنی بر بزهکاری متهمین بود و آخرین دفاع خود متهمین طی ۷۰ جلسه در تاریخ روز پنجشنبه اول اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ ساعت ۱۶/۳۰ ختم دادرسی را اعلام و پس از ۵ ساعت شور در جلسه خصوصی رأی داد گاه بمحکومیت

۱۳ نفر از متهمین و تبرئه یکنفر از آنان بدلائلی که ذیلا نوشته میشود صادر و بآنان تقهیم و اعلام میگردد .

دلائل :

۱ - طرفداری و تجلیل صریح سران حزب سابق توده از قیام مسلحانه پیشه وری و قاضی محمد که محکومیت آنان در دادگاههای صلاحیتدار کشور محرز و مسلم گردیده است بخصوص در روزنامه مردم مورخه ۱۴ بهمن ماه ۱۳۲۷ شمسی که دریک مقاله قاضی محمدرضا شهید راه آزادی خوانده و در مقاله دیگر از زبان میرزارضای کرمانی قطع شجره سلطنت را نتیجه گرفته و روز بعد یعنی ۱۵ بهمن واقعه سوء قصد رخ داده است .

۲ - تظاهر حزب توده به پشتیبانی نیروی خارجی که مظهر آن رژه حزب در تاریخ ۶ آذر ماه ۱۳۲۳ شمسی و مشاهده زره پوش و نیروهای مسلح خارجی درین آنها بوده است .

۳ - اقراریه متهمین - قرائن و امارات قویه از مندرجات روزنامه مردم شماره مخصوص مورخه ۱۴ بهمن ۱۳۲۷ حاکی از انتشاراتی بم منظور ایجاد محیط مساعد برای ارتکاب سوء قصد نسبت بحیات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و بالنتیجه ضدیت با سلطنت مشروطه و استقلال ایران .

۴ - اغوای افسران و درجه داران ارتش بنا فرمانی و عصیان و دخالت در عملیاتی که مخالف با آئین خدمت نظامی و مقررات انضباطی ارتش بوده و نقض آن قوانین و مقررات که موجب انهدام و گسیختگی بنیان ارتش و بالنتیجه نگهداران میهن بوده است .

از جمله مندرجات صریح روزنامه رهبر معرفی افکار سران حزب و سایر انتشارات و کتب و جراید دیگری که مستقیم و غیر مستقیم وابسته بآن حزب بوده

و تأثیر آن در روحیه افسران و درجه داران که منجر بفرار و ترك خدمت و الحاق آنان بمتجاسرین گردیده بعلاوه توهین و تحقیر و تضعیفی که پیوسته در اوراق منتشره باین حزب بر علیه ارتش و تشکیلات آن بعمل آمده است .

۵ - تبلیغ و اقدامات عملی بر علیه سازمان دولتی و تخطئه هیئت حاکمه و حمله بکلیه اشخاصی که در مقامات حساس انجام وظیفه می نموده اند و تضعیف آنان که بمنزله ضدیت با حکومت مشروطه در انظار سایر ملل تلقی میشود بموجب اقرار صریح متهمین در دادگاه و اقدامات آنان بعد از اعلام حکومت نظامی در حین تعقیب در زندان .

۶ - طرفداری صریح از ابقای نیروهای خارجی در ایران بعد از انقضای قرارداد های موجود بمنظور ضدیت با سلطنت و استقلال ایران بموجب مندرجات صریح روزنامه ظفر ناشر افکار شورای متحده مرکزی که بمنزله قوه اجرائیه حزب توده بوده است و طبق مدارک موجود این موضوع مسلم است .

۷ - طرفداری از استقرار نفوذ اقتصادی بیگانگان در ایران و تخطئه افکار و اقدامات رجال سیاسی و مأمورین رسمی دولت در محافل بین المللی و تضعیف نیروی ملی بوسیله انتشار مطالب بر خلاف حقیقت بمنظور تحقیر ملت ایران در نظر بیگانگان جهت آماده نمودن زمینه مساعد برای دخالت اجانب در امور داخلی و بالنتیجه محو استقلال و رژیم سلطنت مشروطه ایران و اصرار و سماجت در مخالفت با عادات و رسوم و سنن ملی و حتی شعائر مذهبی که در نتیجه موجب ازهم گسیختگی اصول ملیت و اضمحلال حاکمیت ملی ایران بوده است بموجب اقرار صریح سران حزب در محضر دادگاه و مندرجات جرائد و انتشارات منتشره بحزب توده موجود در پرونده .

۸ - با وجود بودن مؤسسات و مقررات قانونی برای فرهنگ کشور با سوء استفاده از قدرت و نفوذی که در نتیجه تشکیل يك جمعیت بدست آورده بودند بنام

ملت ایران با تبلیغات مضره و اقدامات عملی در فرهنگ کشور افکار دانش آموزان را از تعقیب برنامه رسمی فرهنگ کشور منحرف ساخته اند .

۹ - در دست گرفتن اداره امور راه آهن شمال بوسیله ارباب و اهانت به مأمورین رسمی آن موسسه و مخالفت با مقررات آن بمنظور تخریب تشکیلات راه آهن بموجب مندرجات و گزارشات رسمی موجوده در پرونده رضا روستا دبیر اول حزب توده و متصدی قوه اجرائیه .

۱۰ - تبلیغات فریبنده و انتشارات اغفال کننده حزب توده بمنظور تشویش اذهان عمومی و بهم زدن زندگی آرام کارگران و تحریک آنها با اعتصابات غیر قانونی و اغتشاش دردستگاههای مولد ثروت و اختلال زندگی کارگران و زحمتکشان که نتیجه آن متلاشی کردن خانواده ها و عادت دادن آنان به تجری و بیکاری بوده است دلیل مثبت این امر علاوه بر انعکاس این تبلیغات در روحیه عمومی کارگران که از خلال اوراق پرونده مستفاد میشود منجمله وضع یکی از متهمین حاضر صمد حکیمی است که با اینکه استاد ماهرری در فن خود بوده و عایدات کافی در راه آهن برای زندگی خویش داشته در نتیجه قبول این تبلیغات طبق اقرار خودش از هستی ساقط شده است استنباط دادگاه از وضع این شخص و نظایر آن چنین است که این تبلیغات بمنظور مایوس ساختن کارگران از سازمانهای قانونی کشور صورت میگرفته است .

۱۱ - بوجود آمدن اغتشاشات و نا امنی در اغلب نقاط کشور که حاصل تبلیغات اخیر این حزب و ارتکاب جرائمی از طرف افراد منتسب باین حزب بوده است .

مستنبط از مجموع دلایل فوق که از محتویات پرونده مستفاد میگردد اینست که سران این حزب با اینکه برای نظیر این اعمال یک مرتبه بموجب قوانین موجوده و بحکم قطعی دادگاه صلاحیتدار محکوم و حکم درباره آنها اجرا گردیده بوده است می بایستی با استفاده از قانون عفو و آزادی خود متنبه میشدند مجدداً دنباله همان اعمال را با تشکیل و اداره جمعیتی بنام حزب توده با سازمان وسیع تر و وسائل موثرتری

تعقیب و عملاً بر ضد سلطنت مشروطه ایران اقدام و قیام نموده‌اند و بر اثر تحریکات بیگانگان باعمال و اقدامات خلاف قانون تظاهر و تجلی کرده‌اند و جای تردیدی نیست که تظاهرات آنان از حدود عقیده و جنبه علمی تجاوز نموده و با اقدامات عملی و جدی پرداخته‌اند و مسائلی را تشویق می‌نموده‌اند که فساد اخلاق را در حیات جامعه ایجاد و نتیجتاً تأثیر بسزائی در اختلال سازمان مشروطیت نموده است .

مدافعان و کلاهی مدافع متهمین و خود آنها مبنی بر اینکه دولت چند نفر از آنها را بعضویت داخل کابینه خود نمود و مجلس شورایی رأی اعتماد داده و سایر دفاعیات آنان هیچیک مؤثر در مقام نیست علی‌هذا دادگاه با کثرت آراء از مواد استنادی دادستان فقط قسمت اول از شق ۱ ماده اول قانون مقدمین بر علیه امنیت در باره سیزده نفر متهمین مذکور بشرح زیر تعیین مجازات می‌نماید :

۱ - در مورد دو نفر از متهمان د کتر نورالدین کیا نوری و احمد قاسمی که باقرار خود و محتویات پرونده عضو عامل کمیته مر کزی حزب و از دیران سیاسی بوده‌اند و فعالیت شایانی در امور حزب توده از خود بروز داده‌اند هر یک ۱۰ سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان موقت شهر بانی .

۲ - در باره اکبر شهابی و محمد شورشیان که طبق پرونده و اقرار خود چه در تهران و چه در مازندران ورشت و اصفهان فعالیت بسزائی می‌نموده‌اند و هر دو در شورای متحده مر کزی بنابستور حزب فعالیت‌های زیاد غیر قانونی نموده‌اند هر یک بهمت سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان موقت شهر بانی .

۳ - در باره د کتر مرتضی یزدی و د کتر حسین جودت که هر دو از سران حزب بوده و عضویت در کمیته مر کزی داشته‌اند و دومی در شورای متحده مر کزی نیز سمت ریاست اتحادیه کارگران را دارا بوده است هر یک پنج سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان موقت شهر بانی .

۴ - در باره امیر عبدالملک پور که در شورای متحده مر کزی و حزب توده عضویت داشته و فعالیت می‌نموده است و عکس او با عده دیگر با داشتن اسلحه بدادگاه

ارائه گردیده به پنج سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان موقت شهر بانی .

۵ - درباره محمدعلی جواهری عضو هیئت عامله شورای متحده و حزب توده و ضیاء الدین الموتی عضو هیئت عامله و مسئول کمیته مرکزی مازندران هریک سه سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان موقت شهر بانی .

۶ - درباره عزیز محسنی و غفور رحیمی عضو کمیسیون تبلیغات حزب و مروج کتب تبلیغاتی آن هریک سه سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان موقت شهر بانی .

ضمناً طبق محتویات پرونده قرار رسیدگی با اتهامات دیگر این دو نفر بدادگاه صلاحیتدار صادر میشود .

۷ - درباره محمد علی شریفی از اعضای حزب توده بعلت اوضاع و احوال پرونده با در نظر گرفتن سوابق مشارالیه و وضع فعلی او و اینکه فعالیت هایش زیاد مؤثر نبوده است بنا بر وجود علل دادگاه مشارالیه را یک سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت در زندان شهر بانی محکوم می نماید .

ماده استنادیه

قسمت اول شق (۱) ماده یکم قانون مجازات مقدمین بر علیه استقلال و امنیت مملکتی مصوب ۲۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ :

ماده ۱ - مرتکبین هریک از جرمهای زیر ببحس مجرد از سه تا ده سال محکوم خواهند شد .

۱ - هرکس در ایران بهر اسم یا عنوان دسته یا جمعیتی یا شعبه جمعیتی تشکیل دهد و یا اداره نماید که مرام یا رویه آن ضدیت با سلطنت مشروطه ایران و یا رویه یا مرام آن اشتراکی است ؟ یا عضو یا دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیتی شود که با یکی

از مرام یا رویه های مزبور در ایران تشکیل شده باشد مستند صلاحیت دادگاه جنائی نظامی موقت فرماندار نظامی است .

بند ۱ از ماده بیستم از آئین نامه اصلاحی تشکیل و صلاحیت دادگاههای نظامی موقت مصوب ۳۱ شهریور ماه ۱۳۲۲ که بموجب ماده ۱ قانون مصوب ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱ بتصویب کمیسیون قوانین مجلس شورای ملی رسیده است .

ماده بیستم - دادگاههای نظامی موقت باعمال مذکوره در قانون حکومت نظامی مصوب ۲۷ سرطان ۱۳۲۹ قمری و بزه های زیر که کیفر آنها در قوانین کیفری تصریح شده رسیدگی می نماید .

رای اقلیت

اینجانب سرهنگ بزرگ امید با توجه باوراق بازجوئی و استماع دفاعیات و کلاهی مدافع و آخرین دفاع از طرف متهمین بعلت فقد دلیل مواد استنادی در کیفر خواست دادستان رانست به ۱۳ نفر متهمین وارد ندانسته و آنها را از اتهامات منتسبه میرا میداند .

درخاتمه رسیدگی با اتهام و استماع آخرین دفاع آقای عبدالحسین نوشین که امروز بنا بر گواهی پزشک مریض بوده است بموقع بهبودی ایشان موکول میگردد .

رئیس دادگاه جنائی فرمانداری نظامی تهران - سرهنگ باستی

مستشار دادگاه - سرهنگ پیاده حسینقلی بزرگ امید

مستشار دادگاه - سرهنگ ستاد - علی اکبر غفاری

متن رأی دادگاه جنائی شماره ۲ فرمانداری نظامی

در مورد ادعای دادستان نظامی دادرای فرمانداری نظامی بمتهمین مشروحه

زیر :

۱ - جواد پسر ابراهیم شهرت معینی دارای شناسنامه شماره ۲۷۹ بخش ۸

تهران شغل مشاور قضائی اداره حقوقی وزارت دارائی و نویسنده مقالات حزبی در کلیه روزنامه های حزبی سن در حدود ۲۶ سال .

۲ - اسم علی اکبر پسر محمد شهرت شاندرمنی شماره شناسنامه ۳۳۴ صادره از بندر پهلوی شغل خیاط مخبر روزنامه مردم ارگان حزب توده سن ۳۵ سال .

۳ - اسم محمد پسر محمد شهرت شهر یاری شماره شناسنامه ۳۵۷۲۴ صادره از بخش ۹ تهران شغل نویسنده در فر وشگاه کالای میهن نماینده کارگران چاپخانه سن در حدود ۲۶ سال .

۴ - اسم نوروزعلی پسر محمد شهرت غنچه شماره شناسنامه ۲۲۲۸۲ صادره از بندر پهلوی شغل کارمند بانك صنعتی سن ۲۸ سال .

۵ - اسم احمد پسر محمود شهرت امیراحدی شناسنامه از بستان آباد تبریز شغل قهوه چپی سن ۴۶ سال .

۶ - اسم ابراهیم پسر کریم شهرت محضری شماره شناسنامه ۴۶۶ صادره از گیلان شغل کارگر فنی نماینده کارگران کارخانه ونك وعضو شورای متحدہ مرکزی سن ۳۸ سال .

۷ - اسم کلیا پسر خاچاطور شهرت آرزومانیان شماره شناسنامه ۲۷۶۹۲ صادره از بندر پهلوی شغل معینی ندارد سن در حدود ۲۱ سال .

۸ - اسم محمود پسر غلامعلی شهرت هرمن شماره شناسنامه ۲۲۷۶۴ صادره از تبریز شغل وکیل پایه يك داد گستری وقاضی منتظر خدمت رتبه ۱۱ آن وزارتخانه ورئیس دایره قضائی حزب توده سن ۳۲ سال .

۹ - اسم بانواختر پدر مهدی عیال عبدالصمد کامبخش شهرت کیانوری شماره شناسنامه ندارد شغل د کتر قابله سن ۴۲ سال .

مبنی بر اتهام اداره کردن جمعیتی بنام حزب توده ودارا بودن سمت سران حزب مزبور که رویه آن ضدیت با سلطنت مشروطه ایران و تبلیغ و اقدام عملی بر علیه سازمانهای اداری کشوری و رویه و مرام اشتراکی بوده و بدادگاه جنائی شماره ۲

که تحت ریاست سرهنگ پیاده کاظم حاج وزیری و مستشاری سرهنگ سوار ضیاء پرتوی و سرهنگ ستاد احمد دادجو ارجاع شده است

پس از تشکیل دادگاه وطی جلسات مقدماتی و قانونی و اعلام صلاحیت دادگاه و تشکیل جلسات متعدد از تاریخ ۲۸/۱/۲۰ الی ۲۸/۲/۱ با حضور متهمین نامبرده بالا و وکلای مدافع و نماینده دادستان و استماع مدافعات مفصل ۷ نفر از متهمین و وکلای مربوطه بآنان و توجه باظهارات دادستان در مورد ادعا و توضیح کیفی خواست مبنی بر بزهکاری و همچنین آخرین دفاع متهمین طی ۲۴ جلسه دادرسی در تاریخ اول اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ کفایت مذاکرات و ختم دادرسی را اعلام و در ساعت ۱۷/۳۰ بشور رفته و در ساعت ۲۳ از شور خارج و نسبت بمجرمیت ۶ نفر و تبرئه یک نفر و مفتوح گذاردن پرونده نسبت بدون نفردلائلی که مشروح میشود رأی صادر و بمتهمین اعلام و تقهیم گردید .

دلایل مجرمیت

۱ - طرفداری و افتخار و تجلیل صریح متهمین بالا از رویه و مرام حزب توده و قیامهای مسلح و غیر مسلح که محکومیت قیام کنندگان در دادگاههای صلاحیتدار کشور محرز گردیده است و اغوای افراد ساده لوح کشور و همچنین افسران و درجه داران ارتش .

۲ - پشتیبانی و تکریم از عمل میرزا رضا کرمانی و حیدر عمه و اوغلی و تظاهر و افتخار بر رویه اشخاص منظور و نوشتهجات روزنامه مردم و سایر روزنامه های منتسب بحزب توده .

۳ - طرفداری از بیگانگان طبق گفتار صریح متهمین و اشاره آنها در لافانی در حضور دادگاه .

۴ - تبلیغ و اقدامات عملی بر علیه سازمانهای دولتی حتی بعد از اعلام حکومت نظامی .

- ۵ - حمله بکلیه اشخاصی که در مقامات حساس انجام وظیفه می نمودند.
- ۶ - تضعیف و ضدیت با حکومت مشروطه بموجب اقرار صریح متهمین در محضر داد گاه .
- ۷ - تشویش اذهان عمومی و بهم زدن زندگی مردمان ساده لوح و کارگران و تحریک آنان باعث صوابهای غیر قانونی .
- ۸ - تبلیغات مضره اقدامات علنی در فرهنگ کشور با مشوب نمودن افکار دانش آموزان و تعلیم مواد خاص درسازمان جوانان .
- ۹ - بوجود آوردن اغتشاشات و نا امنی در اغلب نقاط کشور و ارتکاب بجرائمی که مخالف با مقررات و بم منظور تخریب تشکیلات کشوری بوده است .
- با اشاره بدلائیل مشروحه بالا مجموعاً بر اثر تحریک سازمان منظور سران حزب عملاً وسائل مؤثری بر ضد سلطنت مشروطه ایران بکار برده و تظاهراتی که از حدود عقیده تجاوز و با اقدامات عملی وجدی که تشویق بفساد را داشته در حیات جامعه کشور ایجاد اختلال و بر علیه سازمان مشروطه ایران اقدام نموده اند لذا داد گاه و باتفاق آراء قسمت اول از شق (۱) ماده اول قانون مقدمین بر علیه امنیت و استقلال کشور مصوبه ۲۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ را درباره شش نفر مجرمین مشروحه زیر وارد دانسته و بشرح زیر در مورد هر یک رأی میدهد :
- ۱ - جواد معینی و علی اکبر شاندرمنی و نوروز علی غنچه که از سران فعال حزب بوده و با نوشتن مقالات و تحریکات و فعالیت در هر مورد اقدام نموده اند هر یک را به ۱۰ سال حبس مجرد از تاریخ بازداشت محکوم می نماید .
- ۲ - محمد شهریاری که نماینده کارگران چاپخانه و از اعضاء فعال و میبرز بوده بهفت سال زندان مجرد از بدو بازداشت محکوم می نماید .
- ۳ - احمد امیر احدی که با زبان ساده اشخاص ساده لوح را اغفال و فعالیت زیادی بخرج میداد به سه سال زندان مجرد از بدو بازداشت محکوم می نماید .
- ۴ - ابراهیم محضری که نماینده کارگران کارخانه و ناک و عضو شورای متحده

مرکزی بوده بنا باوضاع واحوال وبا توجه بماده ۴۴ قانون مجازات عمومی به ۱۸ ماه زندان تأدیبی از بدو بازداشت محکوم می نماید .

۵ - کلیتاً آرزومانیمان که سن او در حدود ۲۰ سال می باشد و چون مدت قلیلی فقط داخل سازمان جوانان حزب بتحریک دیگران بوده و فعالیت نموده از اتهام وارده مبری میداند .

۶ - نسبت به بانو اختر کیانوری زوجه عبدالصمد کامبخش بعلت بیماری و ناقص بودن جریان دادرسی و نسبت بمحمود هرمن بعلت عدم وصول پاسخ ازوزارت دادگستری در مورد تعلیق متهم نامبرده از لحاظ اینکه ضمن دادرسی معلوم شده نامبرده دارای پایه ۱۱ قضائی میباشد پرونده مفتوح و دادرسی موکول ببعده میشود .

حکم دادگاه در ظرف ۱۰ روز قابل تجدید نظر میباشد . ۱۳۲۸/۲/۱
حکم در تاریخ ۲۸/۲/۱ به متهمان ابلاغ گردید و همانوقت تقاضای تجدید نظر شد .

دادگاه تجدید نظر حکومت نظامی

در تاریخ شنبه ۲۸/۳/۱۷ شماره ۱۶۶ مرجع رسیدگی دادگاه تجدید نظر نظامی شماره ۲ فرمانداری نظامی تهران تجدید نظر دهنده - دادستان نظامی فرمانداری نظامی تهران و ۱۸ نفر محکومین بشرح زیر :

هیئت دادرسان - بریاست سرتیپ حسین مظفری و بکلانمدی دادرسان .

۱ - سرهنگ سوار نجات الله ضرغامی .

۲ - سرهنگ پیاده محمد حسین توفیقی .

۳ - سرهنگ سوار رضا هنجنی .

۴ - سرهنگ پیاده تقی موفقی .

موضوع - تقاضای تجدید نظر از حکم شماره ۱ - مورخه ۲۸/۲/۱ دادگاه جنائی شماره ۱ فرمانداری نظامی تهران و حکم شماره ۱۰ - ۲۸/۲/۱ دادگاه جنائی

شماره ۲ فرمانداری نظامی تهران دایر بمحکومیت اشخاص مشروحہ زیر :

- ۱ - دکتر نورالدین فرزند مهدی شهرت کیانوری .
 - ۲ - احمد فرزند یوسف شهرت قاسمی .
 - ۳ - اکبر فرزند اسدالله شهرت شهابی .
 - ۴ - محمد فرزند بابا شهرت شورشیان .
 - ۵ - دکتر حسین فرزند جواد شهرت جودت .
 - ۶ - دکتر مرتضی فرزند شیخ حسین شهرت یزدی .
 - ۷ - امیر فرزند غلامرضا شهرت عبدالملک پور .
 - ۸ - ضیاءالدین فرزند سیدزمان شهرت الموتی .
 - ۹ - غفور فرزند آقا بالا شهرت رحیمی .
 - ۱۰ - عزیز فرزند میرزا آقا شهرت محسنی .
 - ۱۱ - محمد علی فرزند علی اکبر شهرت جواهری .
 - ۱۲ - محمد علی فرزند فرج الله شهرت شریقی .
 - ۱۳ - جواد فرزند ابراهیم شهرت معینی .
 - ۱۴ - علی اکبر فرزند محمد شهرت شاندرمنی .
 - ۱۵ - نوروزعلی فرزند محمد شهرت غنچه .
 - ۱۶ - محمد فرزند محمود شهرت شهریاری .
 - ۱۷ - احمد فرزند محمد شهرت امیر احدی .
 - ۱۸ - ابراهیم فرزند کریم شهرت محضری .
- مجازاتهای مقرر برطبق بند ۱ ماده ۱ قانون ۲۲ خردادماه ۱۳۱۰ شمسی .

گردش کار :

۱۸ نفر محکومین بالا باتهام تشکیل و اداره کردن جمعیتی بنام حزب توده که رویه آن ضدیت با سلطنت مشروطه ایران بوده تحت پیکرد قانونی قرار گرفته باستناد ماده ۲۰ آئین نامه قانون صلاحیت داد گاههای نظامی در داد گاه جنائی موقت

فرمانداری نظامی تهران بر علیه آنان اقامه دعوی کیفری شده و پس از هفتاد جلسه در دادگاه جنائی ۱ و ۲۴ جلسه در دادگاه جنائی ۲ رسیدگی و استماع مدافعات مشروح با کثرت آراء ادعای دادستان نظامی وارد تشخیص گردیده و دادگاه آنانرا محکوم نموده است و در تاریخ ۲۸/۲/۱ حکم دادگاه بمحکومین اعلام و در ظرف مدت قانونی از طرف محکومین و دادستان تقاضای تجدید نظر شده و پرونده در تاریخ ۲۸/۲/۷ بدادگاه تجدید نظر شماره ۲ موقت فرمانداری نظامی تهران مراجعه و بدستور ماده ۲۲۶ قانون دادرسی و کیفر ارتش باصحاب دعوی ابلاغ گردید که اعتراضات خود را نسبت بحکم صادره بدادگاه بفرستند .

از طرف دادستان لایحه واصل گردید که مفاد آن حاکی از قلت مجازات میباشد و از طرف محکومین نیز اعتراض برویه دادگاه و نیز لوایحی رسیده که در پرونده امر مضبوط میباشد .

رأی دادگاه

چون آنچه از خلاصه لوایح واصله از طرف دادستان و محکومین استنباط میشود اعتراض مؤثری بحکم صادره نشده آنچه که در دادگاه از بررسی پرونده امر در سه جلسه مقدماتی استنتاج نموده اولاً رعایت کامل تشریفات قانونی در رسیدگی های بدوی دادگاه جنائی بعمل آمده . ثانیاً مجازاتهای مقرر متناسب با اتهامات متناسبه بوده و از حیث کمیت مجازات نیز بحکم دادگاه بدوی ایرادی وارد نیست تا بتوان بتقاضای دادستان توجهی نمود و چون محکومین در لوایح خود ایرادی بحکم دادگاه جنائی شماره ۱ و ۲ نموده اند که مؤثر در ماهیت امر باشد لذا موردی برای رسیدگی ماهوی دادگاه تجدید نظر باقی نمی ماند و بدستور فراز اول از ماده ۲۲۳ قانون دادرسی و کیفر ارتش مورخه ۲۸/۲/۱ دادگاه جنائی شماره ۱ و حکم شماره ۱۰ مورخه ۲۸/۲/۱ دادگاه جنائی شماره ۲ در مورد محکومین مشروح بالا باتفاق آراء تأیید میگردد .

رئیس دادگاه تجدید نظر شماره ۲ فرماندار نظامی سر تیپ مظفری .

دادرسان سرهنگ سوار نجات الله ضرغامی .

سرهنگ پیاده محمد حسین توفیقی .

سرهنگ سوار رضاهنجنی .

سرهنگ پیاده تقی موفقی .

احضار سران حزب توده

در مورد سران فراری حزب توده از طرف دادستانی فرماندار نظامی تهران
بمنظور احضار آنها اعلامیه زیر صادر گردید .

« سران حزب توده اگر حاضر نشوند حکم غیابی درباره آنها صادر خواهد شد . »

« آگهی احضار باشخاص مفصله پائین . »

« ۱ - دکتر فریدون	کشاوری	۲ - دکتر رضا	رادمنش	«
« ۳ - عبدالصمد	کامبخش	۴ - احسان	طبری	«
« ۵ - علی	امیرخیزی	۶ - ایرج	اسکندری	«
« ۷ - رضا	روستا	۸ - دکتر محمد	بهرامی	«
« ۹ - دکتر غلامحسین	فروتن	۱۰ - غلامعلی	بابازاده	«
« ۱۱ - محمود	بقراطی	۱۲ - مهندس نادر	شرمینی	«
« ۱۳ - اردشس	اوانسیان	۱۴ - بانومریم	فیروز	«
« ۱۵ - بانو زهرا	اسکندری	۱۶ - یوسف	جمارانی	«
« ۱۷ - پتروس	شمعون	۱۸ - مهندس مسعود	درویش	«
« ۱۹ - بزرگ	علوی	۲۰ - قازار	سیمونیان	«
« ۲۱ - امان اله	قریشی			«

« چون دادستانی فرمانداری نظامی تهران بر علیه نامبردگان بالا بجرم قیام »

« و اقدام بر علیه امنیت عمومی کشور و تحریک و ترغیب مردم بارتکاب جرائم و «
« ضدیت با سلطنت مشروطه ایران داشتن و تبلیغ مرام و رویه اشتراکی و همچنین «
« تحریک و اغوای اشخاص بارتکاب جرائم متعدد - طبق قانون بیست و دوم خرداد «
« ۱۳۱۰ و سایر مواد قانون کیفری اقامه دعوی نمودند و تحت پیکرد کیفری قرار «
« گرفته اند . »

« بازپرس نظامی با استفاده از ماده ۵ آئین نامه قانون دادگاههای موقت «
« نظامی و رعایت ماده ۶۶ قانون دادرسی و کیفر ارتش بر طبق بند (۱-۲-۳-۴-۵) «
« آئین نامه قانونی صلاحیت دادگاههای موقت نظامی حضور آنها را برای بازپرسی «
« لازم دانسته است و باید در دادرسی نظامی تهران حاضر شده خود را معرفی نمایند «
« لذا لازم است از تاریخ نشر این آگهی که در سه نوبت متوالی در روزنامه رسمی «
« کشور و جراید کثیرالانتشار پایتخت درج میشود نزد بازپرس نظامی تهران سروان «
« رضازاده حاضر شوند در صورت عدم حضور و انقضای مهلت مقرر در بازپرس دادستان «
« وظایف قانونی خود را انجام داده و درباره آنها غیاباً اقدام قانونی معمول خواهند «
« داشت . (۱) »

دادستان نظامی تهران سرهنگ ۲ علی اکبر مهتدی

فصل سوم

تصویب ماده واحد

در جلسه پنجشنبه پانزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ مجلس شورای ملی این لایحه با دو فوریت تقدیم شد .

ماده واحد

« اموال متعلق بهر حزب یا دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیتی که بهر نحوی »
« از انتحاء مشمول مواد ۱-۲-۳ و ۵ قانون مصوب ۲۲ مرداد ماه ۱۳۱۰ بود و از طرف »
« دولت با استناد اصل ۲۱ قانون اساسی منحل شده یا میشود ضبط میگردد و قیمت »
« حاصل از فروش یا خود اموال بمصرف تعلیمات ابتدائی مجانی خواهد رسید . »
« طریقه ضبط و فروش آنها بموجب آئین نامه که بتصویب هیئت وزیران میرسد »
« معین خواهد شد. »

این لایحه در جلسه سه شنبه ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ تصویب شد .

لایحه دولت ریاست مجلس شورایی

« چون راجع به تعیین مرجع رسیدگی جرائم مربوط به نظامیان و حدود »
« صلاحیت دادگاههای عمومی و اختصاصی نظام اعم از دائم و موقت زمان حکومت »
« نظامی مقرراتی در تواریخ مختلف وضع شده که از نظر وجود تعارض بین بعضی از »
« مواد آنها مرجع صالح برای متصدیان امر بی اشکال نبود لذا برای رفع این »
« مشکلات ماده واحده و دو تبصره برای تصویب بطور آزمایش تقدیم میشود. »

ماده واحده

« از تاریخ تصویب این قانون صلاحیت رسیدگی بجرائم مذکوره در ماده «
« ۶۰ اصلاحی قانون مجازات عمومی موضوع قانون مقدمین بر علیه امنیت و استقلال،
« مملکتی مصوب ۲۲ خرداد ۱۳۱۰ و مواد ۶۱ الی ۷۰ و مواد ۷۲ الی ۸۰ و بند يك
« ماده ۸۱ اصلاح شده اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ و مواد ۱۶۸ - ۱۶۹ و ۲۵۷ و ۲۶۱ قانون
« مجازات عمومی با دادگاههای دائمی نظامی است. »

تبصره ۱

« حکم ماده ۵۲ قانون مجازات عمومی راجع بحصول مرور زمان درباره
« احکام مجازاتی که در دادگاههای نظامی موقت حکومت نظامی ازپانزدهم بهمن
« ۱۳۲۷ بیعد غیاباً صادر شده یا میشود جاری نخواهد بود. »

تبصره ۴

« ماده واحده قانون آبانماه ۱۳۲۲ بطریق ذیل اصلاح میشود .
« جرائم عمومی افسران و افراد و همردیفان ارتش هر گاه بسبب خدمت و
« یا درحین انجام خدمت نظامی واقع شود بارعايت ماده ۲۱۳ قانون دادرسی ارتش
« درمجا کم نظامی رسیدگی خواهد شد و اگر بسبب خدمت نظامی نباشد درمجا کم
« عمومی دادگستری رسیدگی میشود. »

نخست وزیر - محمد ساعد

وزیردادگستری - دکتر سجادی

« بموجب همین ماده واحده و تبصره های ذیل آن رسیدگی بکلیه جرائم
« مربوط به مقدمین بر علیه امنیت و استقلال مملکتی در صلاحیت دادگاههای دائمی
« نظامی قرار و از صلاحیت محاکم عمومی خارج گردید . »

متن تصمیم کمیسیون دادگستری مجلس مورخ ۲۸/۵/۲ که در شماره مورخ

۲۸/۷/۵ مجله رسمی مندرج شده و مطابق ماده ۱ قانون مدنی از روز ۲۸/۷/۱۶ قابل

اجرا است .

- « ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون رسیدگی بجرایم مذکور در قانون «
« مجازات مقدمین علیه امنیت و استقلال مملکت مصوب ۲۲ خرداد ماه ۱۳۱۰ در «
« این قسمت که مربوط بتشکیلات و مرام و رویه اشتراکی است در صلاحیت «
« دادگاههای دائمی نظامی خواهد بود. «
- « ماده ۲ - حکم مرور زمان نسبت باحکام غیابی که از دادگاههای نظامی «
« صادر شده و تا این تاریخ مشمول مرور زمان نشده است جاری نخواهد بود. «
- این قانون در تاریخ ۲۸/۷/۵ در مجله رسمی منتشر گردیده و مطابق ماده ۱
قانون مدنی ده روز پس از انتشار لازم الاجرا است و پس از انجام این مقدمات در تاریخ
۲۸/۵/۱۶ حکومت نظامی تهران و حومه لغو گردید.